

Quickscan flora en fauna

Lindenlaan 75 te Groenekan

Eelerwoude werkt

met passie aan een mooi

en groen Nederland

Opdrachtgever:

De Bois Vastgoed BV
Dhr. T. de Bois
Looydijk 17
3612 BC Tienhoven

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
[Onze vestigingen](#)
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer:	203178
Datum:	19-4-2022
Projectleider:	J. Loeffen
Opgesteld:	J. Loeffen
Gecontroleerd:	M. Leenen
Status:	Definitief
Versie:	2

© 2022 Eelerwoude

Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
2	Huidige situatie en ontwikkeling.....	5
2.1	Huidige situatie.....	5
2.2	Voorgenomen ontwikkeling en bijbehorende werkzaamheden	6
3	Natuurwetgeving en -beleid.....	7
3.1	Inleiding	7
3.2	Bescherming van soorten	7
3.3	Bescherming van gebieden.....	7
3.4	Bescherming van houtopstanden	8
3.5	Natuurnetwerk Nederland	8
4	Methode en aanpak	10
4.1	Bureauonderzoek	10
4.2	Terreinbezoek	10
4.3	Aanpak.....	10
5	Toetsing beschermde soorten.....	12
5.1	Planten.....	12
5.2	Zoogdieren.....	12
5.2.1	Vleermuizen	12
5.2.2	Grondgebonden zoogdieren	14
5.3	Vogels	15
5.4	Reptielen.....	17
5.5	Amfibieën	17
5.6	Vissen.....	18
5.7	Ongewervelden	18
6	Conclusie	19
6.1	Beschermde soorten.....	19
6.1.1	Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt	19
6.1.2	Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt	19
6.1.3	Algemene zorgplicht	19
6.2	Bescherming gebieden	19
6.3	Bescherming houtopstanden	20
6.4	Natuurnetwerk Nederland	20
6.5	Geldigheid rapportage.....	20
	Bijlage 1 Wettelijk kader natuurwetgeving	22

1 Inleiding

Voorgenomen wordt de bestaande bebouwing aan Lindenlaan 75 te Groenekan te slopen en twee woningen terug te bouwen (Afbeelding 1).

In verband met deze voorgenomen ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en het natuurbeleid noodzakelijk. Met de toetsing moet duidelijk worden hoe de (ruimtelijke) ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de Wet natuurbescherming.

Op basis van een bureauonderzoek en een veldbezoek wordt aan de hand van aanwezige terreintypen en toevallige waarnemingen van soorten zo goed mogelijk ingeschat welke beschermde gebieden en plant- en diersoorten aanwezig (kunnen) zijn. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. Voorliggende rapportage gaat hier verder op in.

Afbeelding 1. Ligging en globale begrenzing van het plangebied (rode kader) van het plangebied aan Lindenlaan 75 te Groenekan. Bron: Esri, 2022.

2 Huidige situatie en ontwikkeling

2.1 Huidige situatie

Het plangebied betreft een rechthoekig perceel dat langs de Lindenlaan ligt. Achter het perceel ligt een paardenbak waartussen een haag van laurierkers aanwezig is. Aan de overzijde van de Lindenlaan liggen sportvelden. Rondom, en voor het plangebied, staan masten van circa 8 tot 10 meter hoog die het sportveld verlichten. Langs de Lindenlaan staan meerdere woningen. Rondom is agrarisch gebied aanwezig, bosschages en de snelweg A27 op circa 200 meter aan de westzijde.

De entree tot het plangebied van de Lindenlaan is aan de noordzijde via een half verharde parkeerplaats (vanwaar tevens de paardenbak te bereiken is). Aansluitend aan de parkeerplaats staat een gebouw van één bouwlaag met een plat, bitumen dak. Achter het gebouw ligt een tuin. Het gebouw deed eerder dienst als clubhuis en wordt nu gebruikt als praktijkruimte voor therapie. Er is geen verlichting op de parkeerplaats aanwezig.

De muren bestaan uit bakstenen. Langs de dakrand is een goot aanwezig. Open stootvoegen die een toegankelijke spouwmuur weergeven zijn niet aangetroffen. Dit op enkele kleine gaten aan de noordkant na die circa 10 centimeter boven de verharding aanwezig zijn. Het plangebied is omheind met gaas met een rij prikkeldraad erboven. Rond de omheining groeit heder, tevens ook ter plaatse van een (eerder) terras. De tuin is verwilderd en bestaat uit gras(pollen) met tussendoor brandnetel, bamboe, opkomende bomen en enkele kruiden als hondsdrif. Aanwezige braamstruiken in de greppel langs de Lindenlaan groeit de tuin in. Ook aan de noordkant is een grote braamstruik aanwezig. Rondom de tuin staat een haag van laurierkers. In de tuin liggen twee vijverbakken, geheel bekleed met folie. Deze zitten vol blad, takken en enkele tuintegels. Overig open water is niet aanwezig.

Afbeelding 2. Impressie van het plangebied met het huidige gebouw en omringende tuin. Opname: 15 maart 2022.

2.2 Voorgenomen ontwikkeling en bijbehorende werkzaamheden

Gemeente De Bilt is middels een principebesluit bereid twee woningen toe te staan op de kavel Lindenlaan 75 te Groenekan. Voorwaarde hierbij is (onder andere) dat de landschappelijke waarden blijven behouden. Bekend is dat in de directe omgeving dassen voorkomen, een vrij nieuw aangelegde burcht aanwezig is en faunatunnels aanwezig zijn. Daarop dient aan de noordzijde, zuidzijde en bij voorkeur ook tussen de twee geplande woningen/tuinen, een brede beplantingsstrook te worden aangeplant.

De initiatiefnemer heeft daarop een ontwerp laten opstellen die de nieuw te bouwen woningen landschappelijk ingepast in de omgeving (Bron: B4O, 2021).

3. SCHETSONTWERP

Landschappelijke inpassing herontwikkeling Lindenlaan 75, Groenekan

Afbeelding 3. Schetsontwerp twee nieuwe woningen in het plangebied aan Lindenlaan 75 te Groenekan. Bron: B4O, september 2021.

3 Natuurwetgeving en -beleid

3.1 Inleiding

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn het bevoegd gezag. Alleen in een aantal situaties, zoals bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk het bevoegd gezag. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied.

3.2 Bescherming van soorten

Het uitgangspunt bij het onderdeel soortenbescherming is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde dieren of planten. De wet kent een drietal beschermingsregimes; beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn, beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn en beschermingsregime “andere soorten”. Elk beschermingsregime heeft zijn eigen verbodsbepalingen.

Voor ieder ruimtelijk plan of ruimtelijke ontwikkeling is het verplicht om te toetsen of deze kan leiden tot overtreding van de betreffende verbodsbepalingen. Wanneer sprake is of kan zijn van een overtreding, dan dient er onderzocht te worden of een vrijstelling geldt. Indien er geen vrijstelling geldt, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. Bijlage 1 gaat verder in op het wettelijk kader bij toetsing aan de Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming.

Gevolgen plangebied

De Wet natuurbescherming is een nationale Wet. Indien negatieve effecten worden verwacht door activiteiten of ontwikkelingen is een toetsing aan de Wet natuurbescherming noodzakelijk. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten en welke effecten de voorgenomen ontwikkeling heeft op deze soorten.

3.3 Bescherming van gebieden

Met het onderdeel gebiedsbescherming worden binnen de Wet natuurbescherming de Natura 2000-gebieden beschermd. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Voor alle gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.

Activiteiten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden.

Gevolgen plangebied

Niet stikstof-gerelateerde effecten

Het plangebied ligt op ruim 3 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maken dat de effecten

uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen (en verder weggelegen Natura 2000-gebieden), de invulling van de tussenliggende gebieden met infrastructuur zoals de A27, bebouwing en de aard van de voorgenomen werkzaamheden en inrichting, is er geen sprake van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van omliggende Natura 2000-gebieden, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten

Momenteel zijn via een wetswijziging op 1 juli 2021 alle tijdelijke projecten vergunningsvrij. Derhalve is het op dit moment niet noodzakelijk om een stikstofberekening uit te voeren voor de aanlegfase, aangezien de aanlegfase tijdelijk is. De regelgeving omtrent stikstofdepositie is echter al jaren volop onderhevig aan veranderingen, het is derhalve niet te voorspellen hoe dit zich in de toekomst zal ontwikkelen. Momenteel is het uitvoeren van een stikstofberekening voor de aanlegfase niet noodzakelijk.

De gebruiksfase is geen tijdelijk project en daarmee niet vergunningsvrij. In de nieuwe situatie is sprake van veranderingen met betrekking tot de huidige mate van stikstofdepositie. Het is aan het bevoegd gezag of een stikstofdepositieberekening nodig is voor de nieuwe situatie.

3.4 Bescherming van houtopstanden

Het kappen of rooien van bomen is niet zomaar toegestaan in de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben.

Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de ‘bebouwde kom Boswet’ liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m²);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

De gemeente stelt de grenzen van de ‘bebouwde kom Boswet’ bij besluit vast. Deze grenzen kunnen afwijken van de ‘bebouwde kom Verkeerswet’. Het besluit wordt door de provincie goedgekeurd. De grenzen zijn bij de gemeente na te vragen.

Gevolgen plangebied

Er worden binnen het plangebied geen bomen gekapt. Een nadere toetsing van houtopstanden is daarom niet noodzakelijk.

3.5 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied verbinden. Dit Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van het Natuurnetwerk en hebben hiervoor soms een andere benaming. In of in de directe nabijheid van het NNN geldt het ‘nee, tenzij’- principe. In principe zijn geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Een toetsing aan het natuurbeleid is alleen noodzakelijk als de ontwikkeling in strijd is met het bestemmingsplan. Daarnaast moet het plangebied in het NNN of een andere door de provincie beschermde natuurzone liggen. In een aantal provincies kent het natuurbeleid externe werking. Dit geldt niet voor provincie Utrecht.

Gevolgen plangebied

Het plangebied ligt buiten gebied dat onderdeel uitmaakt van het NNN (Afbeelding 4). Bij dit plan is sprake van een bestemmingsplanwijziging. Provincie Utrecht kent geen externe werking bij NNN-gebieden. Bovendien wordt een negatief effect op de wezenlijke waarden en kenmerken, kwaliteit, samenhang en oppervlakte van het NNN rondom het plangebied uitgesloten.

Er is geen sprake van vermindering van areaal doordat het plangebied buiten het NNN ligt. De samenhang van het NNN wordt daardoor niet verstoord. Ook zorgt de landschappelijke inpassing met de groene zones aan de noord- en zuidkant van het plangebied ervoor dat de woningen passeerbaar zijn voor fauna. De kwaliteit van het omliggende NNN-gebieden wordt tevens niet aangetast. De inpassing zorgt ervoor dat aangewezen beheertypen rondom het plangebied niet worden aangetast.

Bij de bouwfase kan kortstondig sprake zijn van geluid door machines en trillingen. Deze blijven beperkt tot in en direct rondom het plangebied. Doordat de bouw slechts enkele maanden duurt en de mate van belasting beperkt is, is geen sprake van een negatief effect op wezenlijke waarden en kenmerken van het gebied. Daarnaast blijft de functie van woonhuis met de nodige betreding in het plangebied ongewijzigd.

Afbeelding 4. Ligging van het plangebied (rood kader) ten opzichte van het NNN (donker groene gebieden). Bron: provincie Utrecht, 2021.

4 Methode en aanpak

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is (indien beschikbaar) gebruikgemaakt van landelijke, provinciale en regionale verspreidingsinformatie:

- NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) op 15 maart 2022. Daarbij is geselecteerd op gegevens bekend van de afgelopen 5 jaar;
- de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, is gebruikt om na te gaan of nabij het plangebied in het verleden beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of data van de waarnemingen waren daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer) en kunnen daardoor betrekking hebben op waarnemingen buiten het plangebied.

4.2 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten en/of soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is overdag door J. Loeffen uitgevoerd, ecologisch adviseur bij Eelerwoude (Kader – Ecologisch deskundige). Het veldbezoek is uitgevoerd op 15 maart 2022 bij 6°C, onbewolkt weer en windstil. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten genoteerd.

Kader – Ecologisch deskundige

De veldmedewerkers van Eelerwoude beschikken over een uitgebreide ervaring met de betreffende soortgroepen en voldoen aan de criteria van 'ecologisch deskundige'. Met een ecologisch deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO- dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk Gebied; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

4.3 Aanpak

Als achtergrondinformatie voor het veldbezoek is gebruik gemaakt van de inventarisatie van de ligging van het plangebied ten opzichte van natuurgebieden (Natura 2000 en het NNN) in combinatie met beschikbare verspreidingsgegevens vanuit de NDFF.

Tijdens het veldbezoek is geïnventariseerd of in het plangebied geschikt biotoop aanwezig is voor de soort(groep) die worden verwacht of bekend zijn in de omgeving. Zo ja, is geïnventariseerd of de werkzaamheden een negatief effect kunnen hebben op beschermde functies van de soort(groep), zoals voortplantingsgebied of essentieel foerageergebied, en of dit kan worden voorkomen.

5 Toetsing beschermde soorten

5.1 Planten

Voorkomen en functie

Vanuit verspreidingsgegevens zijn geen beschermde plantensoorten bekend in het plangebied. Het plangebied is in gebruik als praktijk waar diverse soorten therapieën worden gegeven. Rondom is een semi-verharde parkeerplaats aanwezig en een verwilderde tuin. Doordat ten tijde van het veldbezoek veel planten nog niet bloeiden, is gekeken of een geschikt biotoop aanwezig is voor beschermde planten (biotoopanalyse). Deze geeft een aangelegde, verwilderde tuin weer met dominantie van gras(pollen).

Effecten en ontheffing

Het plangebied biedt geen geschikt biotoop voor beschermde plantensoorten. Dit komt door de functie van het gebied als tuin met de parkeerplaats aan de noordzijde. Op basis daarvan kunnen beschermde planten worden uitgesloten. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Conclusie: nader onderzoek of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is voor beschermde planten niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

Vanuit verspreidingsgegevens is bekend dat gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis in het bebouwde gebied rondom het plangebied voorkomt. Op basis van het aanwezige biotoop kunnen daarnaast ruige dwergvleermuis en eventueel watervleermuis ook voorkomen.

In het plangebied is tijdens het dagbezoek beoordeeld of het plangebied geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen de volgende functies hebben:

- kraamverblijfplaats;
- zomerverblijfplaats;
- paar- en/of baltsverblijfplaats;
- winterverblijfplaats.

De aanwezige bebouwing in het plangebied bestaat uit een eenlaags gebouw, voormalig clubhuis, met een plat bitumen dak. De muren zijn opgetrokken uit bakstenen. Het dak hangt wat over en is voorzien van een daklijst (Afbeelding 5). Open stootvoegen zijn niet aangetroffen. Aan de westzijde van het gebouw zijn op circa 10 cm boven maaiveld enkele kleine gaten in de muur aanwezig maar deze zijn ondiep. Overige nissen, kieren of ruimten ontbreken. Ook de dakrand is geheel gesloten en biedt geen ruimte erachter. Er zijn daarmee geen potentiële verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuissoorten aanwezig.

Afbeelding 5. Impressie van het gebouw met het platte, overhangende dak en een van de oppervlakkige gaten in de muren aan de westzijde. Opname: 15 maart 2022.

Rondom het plangebied staan diverse bomen. In bomen rond het plangebied zijn geen holten waargenomen. In de tuin staan geen bomen, enkel wat opschot dat te klein is qua omvang en te laag is om een functie van potentieel verblijfplaats te kunnen hebben voor boombewonende vleermuizen.

In de Lindenlaan staan eiken. Deze grote, volgroeide bomen kunnen verblijfplaatsen bieden aan boombewonende vleermuizen. Ter hoogte van het plangebied zijn geen grotere holten waargenomen. Gezien de grootte van de bomen kunnen kleinere holten wel aanwezig zijn.

Foerageergebieden en vliegroutes

De verwilderde tuin, haag tussen het plangebied en achterliggende paardenbak en de rij eiken aan de Lindenlaan, zijn geschikt voor vleermuizen om te foerageren. Met name de hoge, dichte groene elementen bieden een belangrijke functie.

De aanwezige bomenlaan in de Lindenlaan zorgen voor een lijnvormige element dat geschikt is voor vleermuizen als geleiding wanneer zij zich door het landschap verplaatsen, als vliegroute.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming met beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn. Het opzettelijk verstoren, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het beschadigen of vernielen van vaste verblijfplaatsen, inclusief de functionele leefomgeving, is verboden vanuit de Wet natuurbescherming. De functionaliteit van de verblijfplaatsen van vleermuizen dienen te allen tijde gegarandeerd te blijven.

Er zijn geen effecten te verwachten op vleermuizen:

- In het gebouw zijn geen potentiële kieren of ruimten aanwezig waar gebouwbewonende vleermuissoorten gebruik van kunnen maken. Verblijfplaatsen in het gebouw zijn daarmee afwezig.
- Er worden geen bomen gekapt. Het groen in de tuin van het plangebied is niet geschikt voor boombewonende vleermuizen om in te verblijven. Potentiële verblijfplaatsen in bomen rondom het

plangebied (kleine holten in eiken aan de Lindenlaan), worden met de voorgenomen ontwikkeling niet verstoord of beschadigd.

- In de huidige situatie is in het plangebied geen sprake van een lijnvormig groen element dat wordt verwijderd of beschadigd. Met de landschappelijke inpassing blijft een foerageerfunctie aanwezig. De groene elementen, met name aan de noord- en zuidzijde zorgen voor een verbinding tussen de bomenlaan (Lindenlaan) aan de oostzijde en groen aan de westzijde. Eventueel aanwezige essentiële foerageerfunctie wordt niet verstoord of beschadigd.
- Er is geen sprake van negatieve effecten op een eventueel aanwezige essentiële vliegroute. De groene zones aan de noord- en zuidzijde dragen bij aan het behoud van een eventuele (essentiële) vliegroute.

Doordat (negatieve effecten op) essentiële functies op voorhand kunnen worden uitgesloten, is het uitvoeren van een nader onderzoek niet noodzakelijk.

Conclusie: nader onderzoek of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is voor vleermuizen niet noodzakelijk.

5.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen en functie

Vanuit verspreidingsgegevens is bekend dat boommarter, eekhoorn en das in en in de omgeving van het plangebied voorkomen. Begroeiing tot de grond, houtsingels, bomen en hagen bieden geschikt biotoop voor grondgebonden zoogdieren; zowel soorten waarvoor een vrijstelling geldt als beschermde soorten.

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

Van de vrijgestelde soorten is voor egel, konijn, algemene muizensoorten, bunzing, wezel en hermelijn geschikt biotoop in het plangebied aanwezig. Met name de haag aan de westzijde met aanwezig braamstruweel biedt dekkingsmogelijkheden. De soorten (kunnen) het plangebied gebruiken als (onderdeel van hun) leefgebied of gebruiken als migratieroute.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Van de beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt zijn das, boommarter en eekhoorn bekend. Voor boommarter en eekhoorn zijn geen verblijfplaatsen in de bomen in het plangebied aangetroffen. In de bomen langs de Lindenlaan zijn geen nesten aangetroffen of grotere holten die door boommarter kunnen worden gebruikt. Ook blijven deze bomen behouden.

Van das is bekend dat diverse burchten aanwezig zijn in nabij gelegen bosperceel (NDFF en gegevens omwonende), dat nabij een burcht is aangelegd en sprake is van aanwezige faunatunnels om das veilig door het landschap te laten bewegen. In het plangebied zelf is/zijn geen burcht(en) aanwezig. De omheining maakt het voor das lastig het plangebied te passeren, al is dit mogelijk aan de noordkant waar een hek tot de paardenbak aanwezig is. Er zijn geen duidelijke wissels waargenomen. Ook vormt het plangebied geen optimaal foerageergebied door de semi verharde parkeerplaats aan de noordkant en de verwilderde tuin waar een hond wordt gehouden, aan de zuidkant.

De bebouwing is in gebruik. De gebruiker kent geen aanwezigheid van steenmarter. Ook is geen kelder, zolder, kapot raam dat toegang geeft tot een ongebruikt deel aanwezig waar steenmarter gebruik van kan maken. Sporen als prenten, voedselresten of uitwerpselen zijn dan ook niet aangetroffen.

Potentiële verblijfplaatsen of geschikt biotoop voor andere beschermde soorten zoogdieren zoals waterspitsmuis, is door het ontbreken van goed begroeide oevers met watervegetatie niet in het plangebied niet aanwezig.

Effecten en ontheffing

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De voorgenomen werkzaamheden zullen naar verwachting tijdelijk leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde (algemeen) voorkomende zoogdieren met het beschermingsregime “andere soorten”. Voor deze beschermde soorten is bij een ruimtelijke inrichting door de provincie Utrecht een vrijstelling van de ontheffingsplicht opgesteld.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Voor beschermde soorten zoals das, boommarter, eekhoorn, steenmarter en waterspitsmuis geldt dat negatieve effecten zijn uit te sluiten. Verblijfplaatsen en essentieel leefgebied zijn in het plangebied niet aangetroffen. Een negatief effect op beschermde grondgebonden zoogdieren is daarmee uitgesloten.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is voor grondgebonden zoogdieren niet noodzakelijk.

5.3 Vogels

Voorkomen en functie

Meerdere vogelsoorten zijn vanuit verspreidingsgegevens bekend in en rondom het plangebied al dan niet waargenomen houtduif, merel, tiftjaf, roodborst, winterkoning, koolmees, zwarte mees, glanskop, gaai, zwarte kraai, groene specht, grote bonte specht en meerdere andere algemene vogelsoorten. Daarnaast zijn buizerd, havik, wespandief en bosuil bekend rondom het plangebied. Ten tijde van het veldbezoek zijn geen bezette dan wel oude nesten waargenomen.

Alle vogels zijn als soort beschermd in de Wet natuurbescherming. Onderscheid wordt gemaakt tussen vogels met jaarrond beschermde nesten, vogels met jaarrond beschermde functionele leefomgeving en overige (broed)vogels. Onder de vogels met jaarrond beschermde nesten vallen onder andere soorten die hun nesten ook buiten het broedseizoen gebruiken, soorten die elk jaar op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn en soorten die steeds van hetzelfde nest gebruik maken en niet of nauwelijks zelf een nest kunnen bouwen.

Onder de vogels met jaarrond beschermde leefomgeving behoren soorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats die zij het jaar daarvoor hebben gebruikt of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze nesten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Deze soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Indien dit het geval is, is een omgevingscheck noodzakelijk.

Jaarrond beschermde nesten

In het plangebied zijn hoge, volgroeide bomen afwezig. Nesten van vogels met jaarrond beschermd nest zijn niet aanwezig en worden op basis van de beperkte grootte, ligging en functie van het plangebied hier ook niet verwacht. Ook zijn in de eiken aan de Lindenlaan dergelijke nesten niet waargenomen.

Huismus en gierwaluw zijn soorten die voor hun nestlocatie gebruik maken van bebouwing, waar zij onder het dak, achter de dakgoot of andere open ruimte gebruiken om te nestelen. Door het platte dak, het ontbreken van dakpannen en de afwezigheid van openingen onder en in de dakrand, is de bebouwing in de huidige staat ongeschikt voor huismus en gierwaluw om te nestelen. Daarnaast is de hoogte tussen het maaiveld en de dakrand te beperkt voor gierwaluw, waardoor onvoldoende aanvliegruimte aanwezig is. Wel zijn foeragerende huismussen waargenomen die vanaf woningen ten zuiden van het plangebied kwamen aanvliegen.

In het plangebied zijn geen open schuren met zolders, of een zolder op de bestaande bebouwing aanwezig, die door steenuil of kerkuil kunnen worden gebruikt als nestlocatie.

Jaarrond beschermde functionele leefomgeving

Voor soorten (zoals) koolmees, pimpelmees, spreeuw en blauwe reiger is in het plangebied geschikt leefgebied aanwezig. Voor bosuil bieden met name de bospercelen rondom het plangebied geschikt leefgebied.

Overige (broed)vogels

Aan de overige soorten zoals houtduif, roodborst en winterkoning biedt het groen (braamstruweel en haag) rondom het plangebied geschikt leefgebied als nestgelegenheid, foerageer- en schuilmogelijkheden. Hierin kunnen nesten van deze algemeen voorkomende broedvogels voorkomen.

Effecten en ontheffing

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten het hele jaar door beschermd. Dergelijke nesten zijn in het plangebied niet aangetroffen. Ook ontbreekt ter plaatse geschikt biotoop. Er zijn geen dergelijke nesten in de eiken in de Lindenlaan waargenomen. Er is daarmee geen effect op broedende vogels met jaarrond beschermd nest.

Vogels met jaarrond beschermde functionele leefomgeving

Voor de vogelsoorten van deze categorie geldt dat het plangebied geen functioneel leefgebied betreft: de vogels zijn voor hun voortplanting niet afhankelijk van het leefgebied in het plangebied. Ook is er sprake van geschiktere, alternatieve leefgebieden in de directe omgeving en voorziet het ontwerp in een groene zone aan de noord- en zuidzijde van het plangebied. Het doen van een omgevingscheck, het nemen van compenserende maatregelen of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

Overige (broed)vogels

Verstoring van broedende vogels en vernieling van in gebruik zijnde vogelnesten moet worden voorkomen.

De periode van 1 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen¹. Door de werkzaamheden in het plangebied uit te voeren buiten deze periode, wordt de kans verkleind dat op dat moment broedende vogels aanwezig zijn. Werkzaamheden binnen het broedseizoen kunnen worden uitgevoerd als met zekerheid kan worden vastgesteld dat er geen broedende vogels/nesten met jongen aanwezig zijn in te kappen groen. Let op, soorten als houtduif kunnen het hele jaar door broeden. Voor de Wet natuurbescherming zijn alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar en ongeacht de zeldzaamheid van de soort. Let daarom altijd op aanwezige, broedende vogels. Wordt een broedende vogels aangetroffen, dan moet worden gewacht met het uitvoeren van werkzaamheden ter plaatse tot de vogel klaar is met broeden en jongen het nest hebben verlaten.

Conclusie: verstoring van broedende vogels en vernieling van in gebruik zijnde vogelnesten moet worden voorkomen. Bij de werkzaamheden moet men altijd alert zijn op het voorkomen van (in gebruik zijnde) vogelnesten.

¹ In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 1 maart tot 15 juli.

5.4 Reptielen

Voorkomen en functie

Vanuit verspreidingsgegevens zijn hazelworm en ringslang bekend rondom het plangebied.

Beschermde reptielen, zoals ringslang, zijn gebonden aan specifieke terreinen. Voor ringslang zijn dit goed ontwikkelde waterlopen, voortplantingsplaatsen (broeihopen) en overwinteringsplaatsen. In het plangebied ontbreken geschikte voortplantings- en overwinteringsplaatsen. Ook zijn geen waterlopen in of direct rond het plangebied aanwezig.

Hazelworm is een soort die dichte vegetatie zoals strooisellaag in bossen en hopen in de grond gebruikt om te schuilen en in mindere mate open zanderige plekken gebruik maakt om zich op te warmen (zonnen). In het plangebied is dergelijk biotoop afwezig. Hazelworm kan het struweel rondom gebruiken om te passeren, al zijn nabij geschiktere alternatieven aanwezig.

Voor andere beschermde reptielen zoals gladde slang ligt het plangebied buiten bekend verspreidingsgebied. Voor levendbarende hagedis geldt dat geschikt biotoop, zoals open zanderige plekken, schuilplaatsen als (gestapelde) boomstammen en heide ontbreken.

Effecten en ontheffing

Op basis van het aanwezige biotoop kunnen essentiële functies van beschermde reptielen worden uitgesloten en is daarmee geen sprake van negatieve effecten op reptielen. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is voor reptielen niet noodzakelijk.

5.5 Amfibieën

Voorkomen en functie

Vanuit verspreidingsgegevens is het voorkomen van poelkikker bekend, ten zuiden van de Groenekanseweg (aan de zuidkant van het plangebied).

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

Rond het plangebied is voor algemene soorten zoals bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander geschikt voortplantingswater en/of landbiotoop aanwezig. Ook kunnen deze soorten het plangebied kruisen vanuit omliggend voortplantingswater/landbiotoop.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Van beschermde soorten amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt, is poelkikker in de omgeving bekend. Het gaat hierbij om een losse waarneming. In het gebied is geen geschikt biotoop aanwezig voor poelkikker, doordat er geen sprake is van zon- en warmteminnende wateren waar de soort kan voortplanten. De twee aanwezige vijverbakken zijn door de gladde wanden ongeschikt als voortplantingswater. Ook is geen sprake van geschikt overwinteringsgebied door aanwezige betreding in de tuin.

Voor overige beschermde soorten zoals heikikker, rugstreeppad en kamsalamander is geen geschikt biotoop aanwezig. Er is geen sprake van een half-natuurlijk grasland (heikikker), een goed vergraafbare bodem ontbreekt en er is geen sprake van geïsoleerde poelen/wateren die niet zijn begroeid (rugstreeppad). Ook voor kamsalamander ontbreekt geschikt voortplantingsbiotoop, poelen met een goed ontwikkelde watervegetatie. Voor alpenwatersalamander ligt het plangebied daarnaast buiten bekend verspreidingsgebied.

Effecten en ontheffing

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De werkzaamheden zullen naar verwachting tijdelijk leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde (algemeen) voorkomende amfibieën met het beschermingsregime “andere soorten”. Voor deze beschermde soorten is bij een ruimtelijke inrichting door de provincie Utrecht een vrijstelling van de ontheffingsplicht opgesteld.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Van beschermde amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt, komt poelkikker ten zuiden van het plangebied voor. In het plangebied is geen (essentiële) voortplantings- over overwinteringsfunctie voor poelkikker aanwezig. Een nader onderzoek is niet nodig.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is voor amfibieën niet noodzakelijk.

5.6 Vissen

Voorkomen en functie

Vanuit verspreidingsgegevens zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten in of rond het plangebied.

In het plangebied zijn twee kleine vijverbakken aanwezig. Door de beperkte grootte en aanwezig hout en tegels, zijn deze ongeschikt voor vissoorten om in te overleven. Voor beschermde vissoorten is geen geschikt biotoop aanwezig.

Effecten en ontheffing

Door het ontbreken van geschikt leefgebied, is geen sprake van negatieve effecten op algemeen voorkomende of beschermde soorten vissen. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde vissen niet noodzakelijk.

5.7 Ongewervelden

Voorkomen en functie

Er zijn geen verspreidingsgegevens bekend van beschermde ongewervelden in en rondom het plangebied. Van de groep ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, kreeftachtigen en weekdieren) ontbreekt geschikt leefgebied en zijn geen waardplanten aanwezig.

Effecten en ontheffing

Gebruik van het plangebied als voortplantingsbiotoop en overwinteringsplek door beschermde ongewervelden wordt uitgesloten. Er is geen sprake van negatieve effecten op beschermde ongewervelden. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde ongewervelden niet noodzakelijk.

6 Conclusie

6.1 Beschermde soorten

6.1.1 Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De voorgenomen ontwikkeling (sloop huidige bebouwing en bouw van twee woningen) leidt tijdelijk tot een beperkt verlies van leefgebied van een aantal beschermde soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Het betreffen soorten als gewone pad, konijn en diverse algemene muizensoorten. De ingreep heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er sprake is van een tijdelijke en plaatselijke verstoring, voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft.

6.1.2 Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Met de volgende soorten en/of soortgroepen dient rekening te worden gehouden.

Broedvogels

Verstoring van broedende vogels en vernieling van in gebruik zijn de vogelnesten moet worden voorkomen.

De periode van 1 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen². Door de werkzaamheden in het plangebied uit te voeren buiten deze periode, wordt de kans verkleind dat op dat moment broedende vogels aanwezig zijn. Werkzaamheden binnen het broedseizoen kunnen worden uitgevoerd als met zekerheid kan worden vastgesteld dat er geen broedende vogels/nesten met jongen aanwezig zijn in te kappen groen. Let op, soorten als houtduif kunnen het hele jaar door broeden. Voor de Wet natuurbescherming zijn alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar en ongeacht de zeldzaamheid van de soort. Let daarom altijd op aanwezige, broedende vogels. Wordt een broedende vogels aangetroffen, dan moet worden gewacht met het uitvoeren van werkzaamheden ter plaatse tot de vogel klaar is met broeden en jongen het nest hebben verlaten.

6.1.3 Algemene zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een omschrijving opgenomen over de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht neemt voor alle in het wild levende dieren en planten, dus ook niet-beschermde soorten en hun directe leefomgeving. Dit is een algemene verantwoordelijkheid die voor iedereen geldt. Het betekent bijvoorbeeld dat er niet onnodig dieren en planten worden gedood, wanneer er redelijkerwijs een andere oplossing voor is, bijvoorbeeld door de dieren te verplaatsen naar een ander gebied.

6.2 Bescherming gebieden

Niet stikstof-gerelateerde effecten

Het plangebied ligt op ruim 3 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maken dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

² In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 1 maart tot 15 juli.

Stikstof-gerelateerde effecten

De gebruiksfase is geen tijdelijk project en daarmee niet vergunningsvrij. In de nieuwe situatie is sprake van veranderingen met betrekking tot de huidige mate van stikstofdepositie. Het is aan het bevoegd gezag te bepalen of een stikstofdepositieberekening nodig is van de nieuwe situatie.

6.3 Bescherming houtopstanden

Er worden binnen het plangebied geen bomen gekapt. Een nadere toetsing van houtopstanden is daarom niet noodzakelijk.

6.4 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt buiten gebied dat onderdeel uitmaakt van het NNN al is sprake van een bestemmingsplanwijziging. Provincie Utrecht kent geen externe werking bij NNN-gebieden. Bovendien wordt een negatief effect op de wezenlijke waarden en kenmerken, kwaliteit, samenhang en oppervlakte van het NNN rondom het plangebied uitgesloten. Een toetsing aan het NNN-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

6.5 Geldigheid rapportage

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

Literatuurlijst

- Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, versie 1.3.
- NDFF (2022). Nederlandse Databank Flora en Fauna. <https://www.ndff.nl/>

Websites

<https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart?bookmark=181ade5ddcad49b7aaf15015a5238ac4>
<https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart?bookmark=86513443ea3646c488d562e60c54fe81>
https://ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl/NL.IMRO.9926.2020OWVISIE-VA01?s=SANMmAlGAWuZIkGnJDgUkAoxloBTQTrEP4B_BA4jfv4AHMA

Soortinformatie:

- www.zoogdiervereniging.nl
- www.libellennet.nl
- www.sovon.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.vlinderstichting.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader natuurwetgeving

Bescherming van soorten

Zorgplicht

De Wet natuurbescherming erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende planten- en diersoorten, of de soort nu beschermd is of niet (= zorgplicht). Deze zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wilde levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld, maar kan door toepassing van bestuursdwang wel worden gehandhaafd.

Beschermingsregimes

Op het onderdeel soortbescherming deelt de Wet natuurbescherming soorten in drie beschermingsregimes in:

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Alle vogels cf. artikel Vogelrichtlijn

2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Soorten uit Bijlage IV Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd³.

3. Beschermingsregime “andere soorten”

Soorten die uit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Elk van deze beschermingsregimes heeft zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden.

Verbodsbepalingen

De Wet natuurbescherming gaat uit van het ‘nee, tenzij-principe’. In de wet worden ten aanzien van de beschermde soorten een aantal verbodsbepalingen genoemd (figuur 1). De verbodsbepalingen zijn gekoppeld aan het beschermingsregime van de soort (resp. Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de groep ‘Overige soorten’). Dat betekent dat deze verbodsbepalingen niet overtreden mogen worden, tenzij voor de soort(en):

- een vrijstelling geldt;
- er gewerkt wordt met een goedgekeurde Gedragscode (feitelijk een collectieve ontheffing);
- een ontheffing is verkregen.

³ De brochure ‘Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen’, versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016 impliceert dat de bescherming uit de Vogelrichtlijn prevaleert boven de bescherming van vogels uit de verdragen van Bonn en Bern

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Figuur 1. Overzicht verbodsbepalingen Wet Natuurbescherming (bron: brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016).

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen (en deze toch te mogen overtreden) via een ontheffing of een vrijstelling moet aan drie criteria worden voldaan:

1. er is geen andere bevredigende oplossing voor de handeling (=alternatievenafweging);
2. de afwijking is gebaseerd op een in de wet genoemd belang (b.v. openbare veiligheid of volksgezondheid);
3. de ingreep of handeling mag geen afbreuk doen aan en/of verslechtering betekenen voor de staat van instandhouding van de soort.

Als aan (alle) drie deze vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk in de vorm van een provinciale verordening of een (goedgekeurde) gedragscode.

Voorgaand figuur geeft een overzicht van de verbodsbepalingen per beschermingsregime. De verbodsbepalingen voor de groep van overige, 'nationale' soorten zijn geïnspireerd op de Habitatrichtlijn en op een aantal punten versoepeld. Zo is het opzettelijk verstoren van beschermde soorten (en hun verblijfplaatsen) uit deze groep van overige soorten niet langer verboden. Wel is het nog steeds verboden om vaste verblijfplaatsen van dieren onder dit beschermingsregime opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Voor vogels geldt dat verstoren niet verboden is als de verstoring maar niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort (*artikel 3.1, lid 4 en lid 5*). Het beschadigen van in gebruik zijnde vogelnesten tijdens het broedseizoen blijft verboden, maar het verstoren dus niet meer, tenzij er sprake is van een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de specifieke soort(en). Het is aan de initiatiefnemer om zich op de hoogte te (laten) stellen, en waar nodig aan te tonen, dat de op zich verstorende activiteit geen bedreiging vormt voor de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort.

Tot slot geldt het opzettelijk doden of vangen en het verbod om vaste verblijfplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te vernielen of beschadigen, niet voor bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis in of op gebouwen of de daarbij behorende erven of roerende zaken (*artikel 3.10 lid 3*). Zie kader – Opzettelijkheid.

Kader - Opzettelijkheid

In de Wet natuurbescherming is bij meer verbodsbepalingen dan onder de Flora en faunawet het opzetvereiste toegevoegd, in lijn met de artikelen van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. In de Flora en faunawet was alleen sprake van het opzetvereiste bij verontrusting (artikel 10). Hierdoor was de Flora en faunawet strenger dan de verbodsbepalingen van de Habitatrichtlijn. Niet-opzettelijke handelingen waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, zijn nu niet langer verboden. Daar is van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: *“Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant....”*.

Andere bevredigende oplossing(en)

De initiatiefnemer moet aantonen en beargumenteren dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn waardoor overtreding van de verbodsbepaling(en) kan worden voorkomen, bijvoorbeeld door planaanpassing of het aanpassen van de uitvoeringsperiode. Het is aan het bevoegd gezag (doorgaans dus de provincie) om de alternatieve oplossingen te beoordelen en hierover te besluiten. De onderbouwing moet gebaseerd zijn op objectieve en controleerbare gegevens.

Belangen

Voor de soorten die beschermd zijn onder de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de in deze richtlijnen genoemde belangen. Voor de groep van overige, nationaal beschermde soorten wordt uitgegaan van de in de Habitatrichtlijn genoemde belangen, plus een aantal aanvullende belangen. In het Kader - Wettelijk Belang wordt een overzicht gegeven van deze belangen.

Staat van instandhouding van de soort

Tot slot moeten de effecten van de voorgenomen handeling(en) worden beoordeeld aan de staat van instandhouding (Svl) van de soort. Zie ook kader – Staat van instandhouding. De Svl varieert per soort en per handeling, en is niet vastgelegd in de wet. Een handeling op een zeldzame beschermde soort zal eerder leiden tot een negatief effect op de Svl dan bij een algemene soort. Belangrijk is ook de trend (aantalsontwikkeling) en de ruimtelijke verspreiding van de soort. Bij de beoordeling moet rekening worden gehouden met cumulatieve (versterkende) effecten, bijvoorbeeld door andere handelingen of ontwikkelingen in de omgeving en met reeds verleende ontheffingen voor dezelfde populaties van deze soort(en). Bij de beoordeling mogen compenserende en mitigerende (verzachtende) maatregelen worden betrokken. Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime. Om te beoordelen of aan deze criteria wordt voldaan, moet inzicht worden gegeven in:

1. De Svl (van de populatie) van de soort (in zijn natuurlijke verspreidingsgebied).
2. Het effect van de handeling of ontwikkeling op de soort.

Kader - Staat van instandhouding

- **Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn:** “De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort”.
- **Beschermingsregime soort Habitatrichtlijn:** “Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan”.
- **Beschermingsregime Overige soorten:** “Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan”.

Voorkomen van overtreding verbodsbepalingen

In sommige situaties kunnen maatregelen worden getroffen waardoor negatieve effecten en overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming kunnen worden voorkomen. Bijvoorbeeld door de kap van bomen met broedende vogels uit te stellen tot na de broedtijd. Al kan de boom ook een nest bevatten van een vogelsoort waarbij het nest jaarrond beschermd is, waardoor overtreding niet kan worden voorkomen. Het plannen van werkzaamheden buiten de kwetsbare periode(n) van beschermde soorten is een veel toegepaste maatregel. Andere mogelijkheden om overtreding te voorkomen zijn wellicht het aanpassen van de werkvolgorde, gebruik te maken van andere apparatuur of de werkzaamheden te faseren in ruimte en tijd (zoals in het voorbeeld).

Vrijstellingen

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen die leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen in de wet. Dit zijn bijvoorbeeld de provinciale vrijstellingen en de gedragscodes. Ook kan er sprake zijn van een vrijstelling als de handeling is opgenomen in een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of programma in het kader van een programmatische aanpak. Tot slot kan het Rijk voor handelingen en activiteiten waarvoor zij bevoegd gezag is een vrijstelling geven in de vorm van een Ministeriële Regeling. Vrijstellingen kunnen alleen gelden voor de verbodsbepalingen en de voorwaarden zoals genoemd bij de verschillende beschermingsregimes.

Provinciale verordening

Provinciale Staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Zo zijn met een provinciale verordening een aantal vooral algemeen voorkomende en beschermde zoogdieren als egel en rosse woelmuis vrijgesteld van de ontheffingsplicht. Door deze mogelijkheid ontstaan echter wel verschillen in de bescherming van soorten tussen de verschillende provincies.

Programmatische aanpak

De Wet natuurbescherming biedt de mogelijkheid om een programmatische aanpak toe te passen. Een dergelijk programma kan zowel door het Rijk als door provincies worden opgesteld. Onder de Flora en faunawet is reeds ervaring opgedaan onder de 'Generieke' of 'Gebiedsgerichte aanpak'. Tevens is voor een aantal grootschalige ontwikkelingen en plangebieden een Generieke ontheffing verleend zoals voor de gemeente Tilburg, het Havengebied Rotterdam en Vliegveld Twente. Het biedt de mogelijkheid om door middel van een actieve leefgebiedenbenadering te streven naar een betere verbinding tussen economie en ecologie.

Beheerplan Natura 2000-gebied

Tot slot zijn handelingen die onderdeel uitmaken van een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of een programmatische aanpak (zoals stikstof) vrijgesteld, mits de handelingen zijn getoetst aan de criteria voor afwijking van de soortenbeschermingsregimes.

Kader - Wettelijk Belang

Voor vogels beschermd onder de Vogelrichtlijn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora en fauna;
- voor onderzoek en onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt;
- om het vangen, onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen eigendom;
- in het belang van volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen, onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor andere 'nationaal' beschermde soorten kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven genoemd;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade en overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief ➤

www.eelerwoude.nl